

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1990

Vyhlásené: 30.11.1990 Časová verzia predpisu účinná od: 30.11.1990 do: 30.06.2006

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

483

VYHLÁŠKA

Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu

z 11. októbra 1990,

ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 111/1975 Zb. o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení

Slovenský úrad bezpečnosti práce podľa § 5 ods. 1 písm. d) zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce a Slovenský banský úrad podľa § 6 ods. 6 písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe po dohode s príslušnými ústrednými a odborovými orgánmi ustanovujú:

Čl. I

Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 111/1975 Zb. o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 3 sa za odsek 2 vkladajú nové odseky 3 a 4, ktoré znejú:

„(3) Organizácie pri spisovaní záznamu o úraze postupujú podľa prílohy č. 1, 2 a 3 tejto vylášky.

(4) Pokiaľ organizácie používajú alebo chcú zaviesť iný doklad, než je uvedený v prílohe č. 1, ktorý možno použiť na prípravu (zber) údajov o pracovných úrazoch pre spracovanie prostriedkami výpočtovej techniky, musí takýto doklad obsahovať verbálne informácie aspoň v rozsahu uvedenom v prílohe č. 1. Použitie iného dokladu organizácia oznámi neodkladne Slovenskému úradu bezpečnosti práce, ak ide o organizácie s povinnosťou podľa § 7 ods. 1 písm. a), alebo Slovenskému banskému úradu, ak ide o organizácie s povinnosťou podľa § 7 ods. 1. písm. b).“.

Doterajšie odseky 3 a 4 sa označujú ako odseky 5 a 6.

2. § 5 ods. 4 písm. d) znie:

„d) príslušnému odborovému zväzu, hromadný pracovný úraz aj Konfederácii odborových zväzov Slovenskej republiky alebo Konfederácii umenia a kultúry, alebo príslušnému okresnému výboru Slovenského výboru Zväzu družstevných roľníkov, ak ide o jednotné roľnícke družstvo, alebo Slovenskému zväzu výrobných družstiev, ak ide o výrobné družstvo, alebo Slovenskému zväzu bytových družstiev ak ide o organizáciu bytového družstevníctva.“.

3. V § 5 ods. 4 sa vypúšťa písmeno f).

4. § 7 ods. 3 písm. a) znie:

„a) príslušnému odborovému zväzu, a ak ide o hromadný pracovný úraz aj Konfederácii odborových zväzov Slovenskej republiky alebo Konfederácii umenia a kultúry, alebo príslušnému okresnému výboru Slovenského výboru Zväzu družstevných roľníkov ak ide o

jednotné roľnícke družstvo, alebo Slovenskému zväzu výrobných družstiev, ak ide o výrobné družstvo, alebo Slovenskému zväzu bytových družstiev, ak ide o organizáciu bytového družstevníctva,“.

5 V § 7 ods. 3 sa vypúšťa písmeno d).

6. V § 13 sa za odsek 2 vkladá nový odsek 3, ktorý znie:

„(3) Tam, kde se v tejto vyhláske a jej prílohách používa označenie „ROH“, rozumie sa tým „Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky a Konfederácia umenia a kultúry“, kde sa používa označenie „ZV ROH“, rozumie sa tým, „závodný výbor príslušnej odborovej organizácie“ alebo „organizácia, ktorá plní úlohy spoločenskej kontroly“.“.

7. Súčasťou vyhlášky sú prílohy č. 1, 2 a 3, ktoré znejú:

„1. Záznam o úraze,¹⁶⁾ 2. Pokyny pre vyplňovanie záznamu o úraze, 3. Klasifikácia zdrojov a príčin úrazov.“.

Čl. II

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

**Predseda Slovenského banského úradu: Ing. Macko v. r. Predseda Slovenského úradu
bezpečnosti úradu: Ing. Smorádek v. r.**

Príloha č. 1

Čiastka 81

Zbierka zákonov č. 483/1990

Strana 1829

Príloha č. 1

Ministerstvo (národný výbor)

Závod

Združenie (VHJ)

Prevádzka

Podnik

Sídlo závodu

Zväz ROH

Okres

Kraj

1	Meno a priezvisko zraneného	Dátum narodenia
 deň mesiac rok	
	Stav	Počet nezaopat. detí Bydlisko
2	Vzťah zraneného k závodu (zamestnanec, člen JRD, brigádnik a pod.)	
 Je zranený v závode nemocensky poistený ÁNO — NIE?	
	Pracovisko zraneného	Druh vykonávanej práce (funkcie)
		Túto prácu vykonáva v závode
	 rokov mesiacov
3	Mal zranený požadovanú kvalifikáciu pre prácu, pri ktorej došlo k úrazu, príp. bol poučený o správnom pracovnom postupe ÁNO-NIE? Bol zranený inštruovaný o bezpečnosti pri práci, ktorú práve vykonával ÁNO-NIE?	
	Kedy naposledy (dátum)	inštruktáž vykonal:
4	Hodina, deň, mesiac, rok úrazu. Od začiatku smeny zranený odpracoval	hodín. Druh zranenia alebo poškodenia
 Zranená časť tela	
	Miesto, kde došlo k úrazu	
5	Ide o úraz ťažký ÁNO-NIE? Ide o úraz hromadný ÁNO-NIE? Koľko osôb bolo súčasne zranených	
 Ide o úraz smrteľný ÁNO-NIE? Zranený umrel ihneď ÁNO-NIE? Alebo neskoršie (dátum)	
6	Aký úkon zranený vykonával v okamihu úrazu?	
7	Opište, ako došlo k úrazu:	
8	Názov zdroja úrazu: stroj (značka, výkon, rok výroby), zariadenie, náradie, materiál, energia (napätie, tlak, teplota), látky. Keď má zdroj súčasti, uvedie sa i jeho súčasť.	
		Štát. značka zdroja úrazu

9	<p>Čo bolo v čase úrazu na pracovisku v nesprávnom alebo nebezpečnom stave a ktorý predpis (normu) závod porušil?</p> <p>Čo zranený robil nesprávnym alebo nebezpečným spôsobom a ktorý predpis (normu) svojím konaním porušil?</p> <p>Bol úraz spôsobený alebo ovplyvnený inou osobou (ktorou — meno a adresa), alebo vznikol následkom spolupôsobenia prírodných živlov alebo zvierat?</p> <p>Aká škoda vznikla pri úraze závodu?</p> <p>Utrpel zranený škodu na veciach a akú?</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">Štat. značka príčiny úrazu</td> </tr> </table>	Štat. značka príčiny úrazu
Štat. značka príčiny úrazu			

Podpis zraneného (podľa možnosti) Podpisy svedkov úrazu	Podpis nadriadeného Podpis funkcionára ROH Vyšetrenie úrazu bolo vykonané a záznam spísaný dňa, mesiac, rok
--	--

10	<p>Na odstránenie príčin úrazu vykoná vedenie závodu tieto opatrenia:</p> <p>a) organizačné a technické</p> <p>b) výchovné</p> <p style="text-align: right;">..... podpis vedúceho</p>
11	Vyjadrenie ZV Odborového svazu, event. komisie k navrhnutým opatreniam v rubrike 10
12	Záznam o kontrole vykonaných opatrení:
13	Adresa ÚNZ (nemocnice), kde bol zranený ošetrený (liečený) Vyplní len JRD. Má zranený nárok na výplatu nemocenského podľa zákona ÁNO — NIE? Má zranený nárok na podporu zo sociálneho fondu JRD ÁNO — NIE? Výška preddavku vyplácaného členom JRD na 1 pracovnú jednotku v Kčs v čase úrazu pracovníka. Výška plánovanej odmeny včítane naturálií na 1 pracovnú jednotku členom JRD v roku úrazu v Kčs

Príloha č. 2

Pokyny pre vyplňovanie záznamu o úraze

V záhlaví sa nevyplňuje štvorcový rámček a údaj „združenie (VHJ)“.

Pokiaľ je vnútorná organizačná jednotka¹⁾ zároveň evidujúcou a vykazujúcou jednotkou, uvedie sa namiesto sídla organizácie sídlo, okres a kraj tejto jednotky.

V rubrike 4 sa uvádzajú údaje o čase vzniku úrazu, o druhu zranenia (napr. zlomenina, vyvrtnutie, tržná rana, pohmoždenia, odrenina, popálenina, perforácia oka cudzím telesom a pod.); ďalej sa uvádza zranená časť tela (napr. pravé oko, ľavé koleno, ľavý priehlavok, pravé predlaktie, temeno hlavy alebo pri vnútorných poraneniach napr. brucho; hrudník, panva a pod.). V rozporných prípadoch treba uviesť diagnózu uvedenú v „Potvrdení o pracovnej neschopnosti“, alebo požiadať o vyjadrenie lekára, ktorý poskytol prvú pomoc. Nakoniec sa uvedie i miesto, kde k úrazu došlo.

V rubrike 9 sa v prípadoch, keď úraz bol spôsobený alebo ovplyvnený inou osobou, pokiaľ išlo o pracovníka inej organizácie, uvádza i údaj o názve a sídle tejto organizácie.

Ak pôsobilo pri úraze viac zdrojov a príčin, uvedú sa v orámovanej časti v dolnom pravom rohu rubriky 8 a 9 tieto údaje v zátvorke.

V rubrike 10 sa uvádza pri prijatých opatreniach termín ich splnenia a pracovník zodpovedný za ich vykonanie, vrátane jeho podpisu.

Ak v zázname o úraze nie je dostatok miesta pre požadované údaje v príslušnej rubrike, uvedú sa tieto údaje s označením rubriky na osobitnej prílohe.

Klasifikácia zdrojov a príčin úrazov.

Správna a jednotne vykonávaná klasifikácia zdrojov a príčin úrazov je predpokladom takých pracovných podmienok, ktoré podstatne znižujú možnosť vzniku pracovných úrazov.

A. Všeobecné zásady

Za zdroj úrazu sa považuje predmet (stroj, dopravný prostriedok, materiál a pod.), látka (para, plyn, chemikálie a pod.) alebo energia, prípadne ľudská bytosť, zviera, prírodný živel, ktoré svojim náhlým vonkajším pôsobením spôsobili poranenie (úraz) pracovníka priamo alebo nepriamo tým, že pri nejakej jeho činnosti, prípadne pri náhodnom styku s ním boli bezprostredným podnetom vzniku úrazovej nehody.

Vo väčšine prípadov nepôsobí zdroj úrazu samostatne, t. j. izolovane. Spravidla sa tu vyskytuje ešte ďalší činiteľ alebo činitele ako vnútorné príčiny toho, že nejaký zdroj spôsobil nehodu alebo priame poranenie. Stav úrazového ohrozenia (možnosť vzniku nehody) vyplýva napr. z toho, že zdroj úrazu nie je upravený alebo dostatočne zaistený po stránke bezpečnosti práce, alebo sa s ním nesprávne manipuluje, odstraňujú sa bezpečnostné zariadenia, ochranné pomôcky, alebo nie sú inak dodržiavané bezpečnostné predpisy, používajú sa nebezpečné pracovné postupy (buď vedome, alebo z nedostatku vedomostí, výcviku a pod.), alebo že osoby, prichádzajúce do styku so zdrojom úrazu, nie sú dostatočne poučené o svojom ohrození a pod. V týchto okolnostiach, ktoré spoluvytvárajú alebo zvyšujú stav ohrozenia pracovníka, je obsiahnutá odpoveď na otázku, aká bola príčina úrazu a preto sú zahrnuté pod pojem príčiny úrazov.

Pre účely štatistického spracovania je potrebné úrazové znaky (zdroje a príčiny) triediť. Najskôr sa urobí základné triedenie, t. j. jednotlivé individuálne zdroje alebo príčiny úrazu, ktoré sú po určitej stránke rovnorodé alebo aspoň príbuzné, sú zahrnuté do základných skupín. Tak napr. pri zdrojoch predstavuje každá základná skupina ucelenú skupinu jednotlivých zdrojov, charakterizujúcich určitý okruh úrazového nebezpečenstva a rovnorodých z hľadiska ich funkcie alebo spôsobu používania vo výrobnom procese.

V rámci týchto základných skupín sa vykonáva podrobnejšie triedenie, kde napr. zdroje z určitých hľadísk rovnorodé (a preto zahrnuté do jednej základnej skupiny) sa navzájom rozlišujú so zreteľom na určité zvláštnosti ich používania vo výrobnom procese alebo na určité, navzájom príbuzné druhy, popřípade s ohľadom na druh pôsobenia, a tvoria sa z nich podskupiny.

Schéma zdrojov úrazov obsahuje 11 základných skupín, označených pre účely evidencie rímskymi číslicami I.-XI. V rámci týchto základných skupín sa zdroje úrazov rozdeľujú do podskupín.

Schéma príčin úrazov obsahuje 14 základných skupín.

B. Klasifikačná schéma zdrojov úrazov

I. Dopravné prostriedky

I-00 Letecké motorové a bezmotorové dopravné prostriedky

I-01 Vodné motorové a bezmotorové dopravné prostriedky

I-02 Motorové cestné dopravné prostriedky

- I-03 Železničné dopravné prostriedky vrátane pouličných dráh, verejných lanoviek a neverejnej dopravy po koľaji
- I-04 Cestné bezmotorové dopravné prostriedky (povozy s príviesným vozom, bicykle, ručné vozíky a pod.)
- I-05 Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky (koľajové i bez koľají)
- I-06 Vnútropodnikové lanovky, reťazové dopravníky a naklonené (zvážacie) dráhy na koľaji
- I-07 Vnútropodnikové bezmotorové dopravné prostriedky (na koľaji i bez koľají)
- II. Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky
- II-08 Žeriavy a iné zdvíhadlá pre rôznosmernú dopravu (motorové i bezmotorové)
- II-09 Výťahy, elevátory, ťažné stroje a iné zdvíhadlá na zvislú dopravu
- II-10 Dopravníky (transportéry) vrátane vnútropodnikových visutých dráh
- II-11 Zdvíhacie a dopravné zariadenie – pomôcky
- III. Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné
- a) hnacie stroje – prevod hnacej sily
- III-12 Stabilné hnacie stroje, motory, generátory, agregáty a pod. a pohyblivé stroje použité ako hnacie stroje
- III-13 Motory dopravných prostriedkov (okrem dopravy)
- III-14 Zariadenie na prevod hnacej sily
- b) obrábacie stroje na drevo (použité prípadne na iný materiál)
- III-15 Okružné, rámové a iné píly na drevo
- III-16 Sústruhy a vrtačky na drevo
- III-17 Frézovacie, drážkovacie a žliabkovacie stroje na drevo
- III-18 Hobľovacie, brúsiace a leštiace stroje na drevo
- III-19 Združené a ostatné, prípadne špeciálne drevoobrábacie stroje (kolárske, debnárske a iné okrem špeciálnych papierenských strojov)
- c) obrábacie a tvárniace stroje na kovy (použité prípadne aj na iný materiál)
- III-20 Lisy, kladivá, buchary a pod.
- III-21 Sústruhy kovov
- III-22 Vrtáčky na kov a stroje na rezanie závitov
- III-23 Píly, frézy, preťahovacie a hobľovacie stroje na kovy
- III-24 Brúsky, čističe a leštiče kovov
- III-25 Stroje na beztrieskové obrábanie kovov

- III-26 Zváracie a ostatné (príp. špeciálne kovoobrábacie stroje)
- d) bežné obrábacie, tvárniace a pracovné stroje na ostatný materiál (okrem špeciálnych a rozličných pomocných strojov používaných v rozličných pracovných odboroch)
 - III-27 Lisy na iný materiál ako kov a drevo
 - III-28 Raziace, vykrajovacie, vysekávacie a rezacie stroje (okrem pily)
 - III-29 Pily, sústruhy, vrtačky na rozličný materiál (okrem kovu a dreva)
 - III-30 Stroje (frézovacie, hľbiace, drážkovacie, hobľovacie, brúsiace a leštiace)
 - III-31 Zdrobňovacie, drviace (mlyny), triediace stroje
 - III-32 Pomocné stroje, čerpadlá, ventilátory, kompresory a rozličné pracovné stroje
- e) špeciálne stroje pre rozličné pracovné odbory
 - III-33 Zvláštne stroje banské, dobývacie, zakladacie a úpravárske stroje na zemné práce
 - III-34 Stavebné stroje a stroje na úpravu terénu, špeciálne železničné stroje
 - III-35 Zvláštne hutnícke a zlievárenské stroje
 - III-36 Zvláštne plynárenské stroje, stroje používané v chemickom a gumárenskom priemysle, zvláštne keramické a sklárske stroje, prípadne stroje na výrobu plastov
 - III-37 Zvláštne stroje na výrobu buničiny, lepenky a papiera, kartonážne stroje
 - III-38 Zvláštne stroje na výrobu koží a kožušín, obuvnícke, kožušnícke, rukavičkárske stroje a pod.
 - III-39 Zvláštne textilné a odevné stroje (vrátane strojov používaných v práčovniach, čistiarňach, žehliarňach a opravovniach)
 - III-40 Zvláštne potravinárske stroje, stroje používané v tukovom a tabakovom priemysle
 - III-41 Zvláštne poľnohospodárske stroje (vlečné a ostatné)
 - III-42 Zvláštne stroje polygrafické, kancelárske, zdravotnícke, štatistické a iné neuvedené alebo bližšie neurčené pre rozličné pracovné odbory
- IV. Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb
 - IV-43 Cesty vrátane dopravných a pracovných priestorov koľajových dráh (pracovné, komunikačné priestory) verejného charakteru – pády osôb na rovine
 - IV-44 Vnútropodnikové pracoviská (komunikačné priestory) akejkoľvek úrovne – pády osôb na rovine
 - IV-45 Schody, rebríky, výstupy – pády osôb na nich a z nich
 - IV-46 Ostatné zvýšené pracoviská – pády osôb z výšky
 - IV-47 Priehlbiny, jamy, nezakryté otvory (pri pracovisku akejkoľvek úrovne) – pády osôb do hĺbky

V. Materiál, bremená, predmety

Va-48 Zemina, hornina, kameň, kusový a sypký materiál – pád materiálu

Va-49 Ostatný materiál (okrem zn. 48), predmety, výrobky, zariadenia – pád predmetov

Vb-50 Bremená (materiál, premiestňované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami

Vb-51 Materiál, predmety – pôsobenie ostrými hranami, vyčnievajúcimi hrotmi a pod. pri rôznej manipulácii, chôdzi a pohybe

Vc-52 Drobné úlomky z materiálu alebo nástrojov odletujúce pri ručnom spracovaní, resp. pri páde a rozbití predmetov – vniknutie do oka, perforácia iných častí tela

Vc-53 Drobné úlomky z materiálu alebo nástrojov odletujúce pri strojovom spracovaní – vniknutie do oka, perforácia iných častí tela

VI. Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje

VI-54 Pomocné ručné dobývacie náradie, náradie na zemné, stavebné a poľnohospodárske práce

VI-55 Pomocné ručné bicie, uťahovacie, pridržiacie, spájacie, zvaracie, čistiace, mazacie a iné náradie

VI-56 Pomocné strojové náradie (upínacie nástroje a zariadenia)

VI-57 Meracie a rysovacie náradie (nástroje a prístroje), prenosné lampy

VI-58 Ručné nástroje (rezacie, sekacie, krájacie, dlabacie, prebíjacie, rycie, uberacie, brúsiace a iné)

VI-59 Strojové nástroje (na upnutie do strojov a prístrojov použité prípadne na ručné práce – tvárniace nástroje)

VI-60 Ručne ovládané stroje a prístroje ochranné prístroje

VII. Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny

VII-61 Jedovaté látky – tuhé, tekuté, jedovaté a nedýchatelné plyny

VII-62 Žieravé a leptavé látky (aj ak sú súčasne horúce)

VII-63 Tekuté a plynné horúce látky (pary)

VII-64 Tuhé horúce látky, horúce predmety, zariadenia a pod.

VII-65 Horľavé a zápalné látky, explozívne plyny, oheň

VIII-66 Výbušniny (trhaviny, výbušniny, strelivo) a strelné zbrane

VII-67 Škodlivé lúče (žiarenie)

VIII. Kotly, nádoby a vedenia (potrubie) pod tlakom

VIII-68 Kotly, nádoby a vedenia (potrubie) pod tlakom

IX. Elektrina

IX-69 Elektrina vysokého napätia (nad 300 V proti zemi)

IX-70 Elektrizina stredného a nízkeho napätia (do 300 V proti zemi)

X. Ľudia, zvieratá a prírodné živly

X-71 Zvieratá

X-72 Úmyselné i neúmyselné poškodenie, násilie, zranenie inou osobou, živelné pohromy a iné prírodné vplyvy, atmosféra pracoviska

XI. Iné zdroje

XI-73 Zábavné, športové, telocvičné náradie a zariadenie (vrátane mechanického), gymnastické, športové a tanečné výkony bez náradia

XI-74 Nehody pri liečebných zákrokoch a ich oneskorené komplikácie

XI-75 Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín

C. Klasifikačná schéma príčin úrazov

1. Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu (nie pracoviska)
2. Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie
3. Chýbajúce (nepridelené), nedostatočné alebo nevhodné osobné ochranné pracovné prostriedky
4. Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie (aj keď je pracovisko zdrojom úrazu)
5. Nedostatky v osvetlení a viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia na pracovisku (na komunikácii)
6. Nesprávna organizácie práce
7. Neoboznámenosť s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie (teoretických vedomostí, šikovnosti, zručnosti, prispôsobenia a pod.)
8. Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore
9. Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochranných opatrení
10. Nepoužívanie (nesprávne používanie) predpísaných a pridelených osobných ochranných pomôcok (prístrojov)
11. Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky a iné nesprávne a nebezpečné konanie)
12. Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy) a riziko práce.
13. Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlymi
14. Nezistené príčiny

16) Tlačivo ŠEVT – 04 164 0.

1) Napr. § 10 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku.

